

شناخت اسطوره‌های ملل

سهراب هادی

www.ketab.ir

زمستان ۱۴۰۰

سرشناسه	هادی، سهراب، ۱۳۳۶
عنوان و نام پدیدآور	: شناخت اسطوره‌های ملل / سهراب هادی
مشخصات نشر	: تهران: رایا گرافیک، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۴۵۱ ص
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۳۴۹-۲-۳
وضعیت فهرست‌نویسی	: قیپا
یادداشت	: چاپ اول: ۱۳۷۷ چاپ دوم: ۱۳۹۸، تندیس
یادداشت	: چاپ سوم
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۴۴۷] - ۴۵۱
موضوع	: آفرینش -- اساطیر
رده‌بندی کنگره	: BL۳۲۵
رده‌بندی دیویی	: ۲۰۲/۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۶۸۷۲۸

شناخت اسطوره‌های ملل

سهراب هادی

ناشر: رایا گرافیک

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۰

(با اصلاحات و ویرایش جدید)

چاپ و صحافی: نسیم

شمارگان: ۱۵۰۰ جلد

قیمت: ۱۳۰/۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۳۴۹-۲-۳

نشانی: تهران - یوسف‌آباد - خیابان بیستون - بوعلی سینا غربی - پلاک ۷۱ - واحد ۷

Email: rayagraphics.2010@gmail.com

تلفن: ۲۲۳۷۷۹۱۹

فهرست مندرجات

۱۱	 اشاره
۱۳	 مقدمه
۱۷	 □ کلیات
۱۹	 ریشه‌ی واژه‌ی اسطوره
۲۹	 اسطوره، زایش و پیدایش
۴۲	 اسطوره، نظریه‌ها و تقسیم‌بندها
۵۱	 اسطوره از دیدگاه روان‌شناسیک
۵۹	 اسطوره از دیدگاه جامعه‌شناسیک
۶۵	 گونه‌های اسطوره از نظر کارکرد
۷۱	 تفاوت شناخت علمی و نگرش اسطوره‌ای
۷۵	 اسطوره درک مفهوم و جوهر مادی
۷۷	 علیت در بینش اساطیری
۸۲	 مفهوم زمان در بینش اساطیری

۸۷	 مکان در بینش اساطیری
۹۲	 شکل‌گیری اساطیر
۹۹	 □ قصه‌های آفرینش
۱۰۱	 درآمد
۱۰۴	 آفرینش در آئین زرتشت
۱۱۴	 متن آفرینش در بندهش
۱۲۳	 درباره‌ی آفرینش مادی
۱۲۸	 درباره‌ی فراز آفریدن روشنان
۱۳۲	 درباره‌ی چگونگی و علت آفرینش آفریدگان برای نبرد
۱۳۸	 تازش اهریمن بر آفرینش
۱۴۳	 آفرینش در آئین مانوی
۱۷۶	 آفرینش در اساطیر هند
۱۹۳	 آفرینش در اساطیر چین
۲۰۶	 آفرینش در اساطیر ژاپن
۲۱۵	 آفرینش در اساطیر آزتک و مایا
۲۲۶	 آفرینش در اساطیر سرخ‌پوستان ایروکوا
۲۳۳	 آفرینش در اساطیر بین‌النهرین
۲۴۵	 آفرینش در اساطیر آشور و بابل
۲۶۷	 آفرینش در اساطیر مصری
۲۷۳	 آفرینش در اساطیر عبری

□ اشاره

قصه‌ها با ویژگی نقلی بودن زیادشان، کیفیتی بسیار سیال دارند و به آسودگی قادر هستند در زمان‌ها و مکان‌های مختلف شکل‌های مناسب و تازه‌تری به خود بگیرند. قصه‌ها به شرط وجود شرایط اجتماعی و فرهنگی مناسب، می‌توانند از مرزهای قومی و ملی فراتر روند و سرزمین‌های دور از هم و حتی دشمن با یکدیگر را درنوردند و موضوع‌ها و بُن‌مایه‌های خود را حفظ کنند.

موضوع قصه‌ها، مسایل بسیار متنوعی را در برمی‌گیرد و به همه‌ی جنبه‌های حیات جامعه می‌پردازد و انعکاسی از زندگی همه‌ی طبقات است. از این نظر در قصه‌ها می‌توان با مسایل اجتماعی و فرهنگی بسیار گونه‌گونی روبه‌رو شد که هر یک به ادواری مختلف تعلق دارند.

قصه‌ها دارای دیدگاه‌های ایدئولوژیک‌اند و به صورتی نمادین از الگوهای فرهنگی، از جمله الگوهای رفتاری و اخلاقی را منتقل می‌کنند. در مجموع، کارکرد اصلی قصه‌ها در این است که ادامه‌ی آرام زندگی اجتماعی را در میان

منافع متضاد «صاحبان قدرت» و «فرودستان جامعه» امکان‌پذیر سازد و این امید را می‌بخشد که به سعی و کوشش، و به یاری نیروهای فوق انسانی می‌توان آینده‌ی بهتر ساخت و در پناه طبیعت، انسان زیست و مطمئن بود که سرانجام جهان از کژری بریده و رو به راستی و درستی خواهد نهاد.

عوامل روانی انسانی و خواست‌های عمیقاً پنهان در ناخودآگاه انسان نیز می‌تواند در بیان نمادین قصه‌ها منعکس شود. قصه‌ها بدین ترتیب از کارایی بسیار مهمی در ایجاد سلامت اجتماعی و فردی بهره‌منداند.

در بین ملل و نخل گونه‌گون، آبشخور قصه‌ها و اساطیر، به تعبیری، آبشخوری مشترک است. قصه‌ها و اساطیر چنان درهم تنیده‌اند که در بیش‌تر حوزه‌های فرهنگی، جدا کردن آن‌ها از هم تقریباً ناممکن می‌نماید، این هم‌نواختی، هم به جهت بُن‌مایه‌های همسان و مشترک و هم به علت درهم‌آمیختگی آن دو پدیدار گشته است. از آنجایی که اسطوره‌ها، عموماً به نوعی، به شکل ثبت شده و مکتوب باقی مانده‌اند، بدان سبب امکان بررسی و تدقیق و تفحص را فراهم آورده‌اند. درواقع، اسطوره‌ها را باید صورت‌ها و روایت‌های اصیل‌تر و قدیمی‌تر قصه‌های پسین دانست. بنابراین، بر بنیان چنان نگرشی و با توجه به تجانس جدایی‌ناپذیر قصه‌ها و اساطیر، در این بررسی، عمدتاً به کاوش و ژرفش پیرامون اساطیر پرداخته و از این منظر به تبیین کلی موضوع مورد بررسی اقدام خواهد شد.